

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛІСІВНИЦТВО» Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина Спеціальність: Н4 Лісове господарство Освітня програма – «Лісове господарство»</p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми	Обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	8 кредитів/240 годин
Семестр	5-й, 6-й
Форма контролю	Залік, курсовий проєкт, іспит
Мова викладання	Українська
<p style="text-align: center;">Профайл викладача</p> 	<p>Мазепа Василь Григорович Посада: професор кафедри лісового господарства Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор технічних наук https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=new_profile&hl=uk https://orcid.org/0000-0003-2149-3409 Робоче місце: навчальний корпус №1 (пл. Соборна, 8/1), 36 ауд. E-mail: vasyl.mazepa@lutsk-ntu.com.ua</p> <p>Пенькова Світлана Василівна Посада: асистент кафедри лісового господарства Вчене звання: – Науковий ступінь: доктор філософії спеціальності «Агрономія» https://orcid.org/0000-0001-6256-3122 https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=ealsfQcAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate Робоче місце: навчальний корпус №1 (пл. Соборна, 8/1), 36 ауд. E-mail: svitlana1986r@ukr.net</p>
Опис дисципліни	На вивчення дисципліни «Лісівництво» для денної форми навчання виділено 240 академічних годин (8 кредитів ECTS), у т. ч. аудиторних – 90 годин (лекції – 30, практичні заняття – 60), самостійна робота студентів – 150 годин, з яких курсовий проєкт 60 годин (2 кредити ECTS).
Передумови для вивчення дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна «Лісівництво» базується на знаннях таких дисциплін, як «Лісознавство», «Загальна екологія», «Ботаніка», «Дендрологія».
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Лісівництво» є засвоєння теорії і практики вирощування та формування стійких лісових насаджень, систем рубок, підвищення продуктивності лісів, принципів раціонального та невиснажливого використання лісових ресурсів.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання — формат <i>face-to-face</i> із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форми навчання та ін.) — змішане навчання з використанням навчальної платформи <i>Moodle</i> , сервісів

	<i>ZOOM, Google Meet</i> , електронної пошти, мобільних додатків.
Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти	<p>КК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.</p> <p>ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 11. Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ФК 1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.</p> <p>ФК 2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.</p> <p>ФК 3. Здатність використовувати знання й практичні навички для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.</p> <p>ФК 4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативнодовідкових матеріалів.</p> <p>ФК 11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.</p> <p>ФК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях</p>
Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти	<p>ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.</p> <p>ПРН 4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.</p> <p>ПРН 5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії і принципи ведення лісового господарства для вирішення завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН 6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.</p> <p>ПРН 7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, застосовувати знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.</p> <p>ПРН 8. Проєктувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.</p> <p>ПРН 10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.</p> <p>ПРН 11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.</p> <p>ПРН 12. Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог.</p> <p>ПРН 13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.</p> <p>ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.</p> <p>ПРН 15. Впроваджувати розроблені проєктні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.</p>

	ПРН 16. Організувати результативні та безпечні умови праці.
Структура курсу	<p>Змістовий модуль 1. Ліс як екосистема. Продуктивність лісу.</p> <p>Тема 1.1. Принципи академічної доброчесності. Лісівництво як наука про сталий розвиток лісових екосистем.</p> <p>Тема 1.2. Ліс як екологічна система. Взаємодія лісу з довкіллям. Динаміка та розвиток лісових екосистем.</p> <p>Тема 1.3. Продуктивність лісів та екологічно збалансовані шляхи її підвищення.</p> <p>Змістовий модуль 2. Головне користування лісом.</p> <p>Тема 2.1. Рубки головного користування, їх класифікація.</p> <p>Тема 2.2. Вибіркові рубки. Суцільні рубки.</p> <p>Тема 2.3. Поступові рубки. Інші способи головних рубок.</p> <p>Тема 2.4. Сучасні тенденції у застосуванні рубок головного користування з урахуванням принципів сталого використання лісових ресурсів.</p> <p>Змістовий модуль 3. Догляд за лісом.</p> <p>Тема 3.1. Теоретичні основи догляду за лісом.</p> <p>Тема 3.2. Загальна характеристика та організаційно-технічні показники рубок догляду за лісом.</p> <p>Тема 3.3. Санітарні рубки.</p> <p>Тема 3.4. Рубки переформування та реконструктивні рубки.</p> <p>Тема 3.5. Шляхи вдосконалення рубок догляду за лісом з урахуванням принципів сталого лісокористування.</p> <p>Змістовий модуль 4. Рекреаційне лісівництво.</p> <p>Тема 4.1. Ведення лісового господарства в рекреаційних лісах. Особливості ведення лісового господарства в лісах Білоцерківщини.</p> <p>Тема 4.2. Рекреаційне навантаження на ліс та його екологічні наслідки.</p> <p>Тема 4.3. Рубки в рекреаційних лісах.</p>
Методи навчання	Розкриття навчального матеріалу з візуальним поясненням; дискусійне обговорення проблемних питань; практичні завдання; індивідуальні та групові доповіді й презентації; есе.
Політика курсу	<ul style="list-style-type: none"> • Середовище в аудиторії — дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики. • Виконання завдань, передбачених програмою, з дотриманням дедлайнів. • Відпрацювання пропущених занять — відповідно до графіку консультацій викладача. • Порушення принципів академічної доброчесності — підстава для негативного оцінювання роботи здобувача. • Методи і критерії оцінювання — підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного та рубіжного контролю і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюють в електронному журналі академічної групи. Поточний та рубіжний контроль здійснюють за десятибальною шкалою. Результати оцінювання здобувача виставляють в електронний журнал АСУ БНАУ, які автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт. Максимально можлива кількість балів, якщо форма контролю залік: практичні заняття – 30; самостійна робота – 30; рубіжний контроль – 40. Максимально можлива кількість балів, якщо форма контролю іспит: практичні заняття – 30; самостійна робота – 30; рубіжний контроль – 10; підсумковий контроль – 30. • Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до чинного Положення https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_neformal_os_vita_2024.pdf
Рекомендовані джерела інформації	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 3404-96 Лісівництво. Терміни та визначення. (Система Е-навчання БНАУ Moodle, Курс «Лісівництво») 2. Лісівництво: Методичні рекомендації до виконання курсового проєкту для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 205

«Лісове господарство» / уклад. В. М. Хрик, С. М. Левандовська, І. В. Кімейчук, Б. В. Зелінський. Біла Церква, 2023. 90 с. (наукова бібліотека БНАУ)

3. Лісівництво: підручник/ П. П. Яворовський та ін.. К.: Видавничий центр НУБіП України, 2021. 654 с. (<https://dglip.nubip.edu.ua/items/a678d879-f662-4976-bb76-074b1ff720a2>)

4. Свириденко В.Є., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Лісівництво : підручник К.: Арістей, 2008. 544 с. (наукова бібліотека БНАУ)

5. Свириденко В.Є., Киричок Л.С., Бабіч О.Г., Бондар А.О. Практикум з лісівництва: навч. пос. К.: Арістей, 2011. 468 с. (наукова бібліотека БНАУ)

6. Хрик В.М., Кімейчук І.В. Лісівництво: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство». Біла Церква, 2021. 444 с. (наукова бібліотека кафедри лісового господарства)

Додаткова література

- Лісовий кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 17, 100 с.): редакція від 15.11.24 р. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>)
- Мазепа В.Г. Регіональне та соціальне лісівництво: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Мазепа В.Г., Турко В.М., Сірук Ю.В., Курбет Т.В. Електронні дані. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». 2023. 137 с. (<https://surl.lu/icrvdr>)
- Постанова КМУ від 1.03.2007р. № 303. Про затвердження Правил відтворення лісів (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303-2007-%D0%BF#Text>)
- Постанова КМУ від 16 травня 2007 р. N 733 Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2007-%D0%BF#Text>)
- Постанова КМУ від 27 липня 1995 р. N 555 Про затвердження Санітарних правил в лісах України: редакція від 9.07.2025 р. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-95-%D0%BF#Text>)
- Про схвалення Державної стратегії управління лісами України до 2035 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1777-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-derzhavnoyi-strategiy-a1777r>
- Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
- Юхновський В.Ю., Левандовська С.М., Хрик В.М. Атлас фітоіндикаторів типів лісорослинних умов лісостепу України. Монографія. Біла Церква. «Білоцерківдрук», 2013. 651 с. (наукова бібліотека БНАУ)
- Юхновський В.Ю., Левандовська С.М., Хрик В.М. Атлас фітоіндикаторів типів лісорослинних умов степу України. Монографія. Біла Церква. «Білоцерківдрук», 2015. 527 с. (наукова бібліотека БНАУ)
- Natural Resources Conservation Service, National Forestry Handbook, title 190, February 2004. 216 р. (<https://directives.nrcs.usda.gov/sites/default/files/2/1712930231/22605.pdf>)
- Mark S. Ashton, Matthew J. Kelty. The Practice of silviculture. 2018. 779 р. (<https://archive.org/details/the-practice-of-silviculture/page/n3/mode/1up>)

Адреси сайтів в INTERNET

- ДП "Ліси України". <https://e-forest.gov.ua/>
- Ліс Європи. <https://forestry.europeforesteurope.org>
- Науковий вісник НЛТУ України. <https://nv.nltu.edu.ua/index.php/journal>
- Наукові праці Лісівничої академії наук України. <http://fasu.nltu.edu.ua/index.php/nplanu/index>
- Офіційний сайт Європейського Союзу. Лісівництво. https://commission.europa.eu/food-farming-fisheries/forestry_en
- Природа України. <https://nature.land.kiev.ua/>
- Journal of Forestry Research. <https://link.springer.com/journal/11676>
- Forest Research <https://www.forestresearch.gov.uk/>
- Forestry and Natural Resources Extension

	https://www.youtube.com/playlist?list=PLtXSf1tu3Jd939XAQfJSPpciL884Oqtj0 10. Silviculture research international https://silviculture.org.uk/silviculture/
--	--